

از لابلای یادداشت‌ها و نیشته‌های روزمره ام

کاوش قضایای کشور در متن تحرکات منطوقی

بررسی چگونگی موضع‌گیری کشور‌های هم‌جوار
موقف سازمان‌های اجتماعی و دسته‌بندی‌های سیاسی

نقش منطقه ما در مناسبات بین‌المللی
اهمیت موقعیت کشور ما در منطقه
چگونگی روابط منطوقی
بررسی مشخصه‌ها

زور آزمایی‌های ابر قدرت‌های جهان در سرزمین‌های بیگانه، فقط کشتار، ناامنی و غارت معادن خفته در دل خاک و کوه‌ها و چپاول منابع طبیعی می‌باشد که به بهانه‌های تهی از واقعیت از جانب کشور‌های نیرومند بخورد دیگران داده می‌شود. توده‌های میلیونی مردم کشور ما بمتابه چوب سوخت این بازی‌های پلید سیاسی، استخباراتی و تباه‌کننده غرب و گردانندگان ماشین جنگی جهان سرمایه می‌باشند.

سال‌ها قبل خوانده بودم که اکثریت قریب تمام جنگ‌ها در جهان بمنظور کسب بیشتر سرمایه راه اندازی می‌گردد. ایالات متحده از سال‌های سال بدینسو بمتابه بزرگترین کشور سرمایه‌داری بدنبال مأمول فوق، در تمامی نقاط و گوشه و کنار جهان ما چه جهنم‌هایی که برپا نکرده، کشورها و نظام‌های رقیب منطوقی خود را که از رهگذر اقتصادی و نظامی بگونه روزافزونی در حال رشد و تکامل اند، تحت نظر داشته و در صدد آن می‌باشند تا با سرهم‌بندی و اجرای جنگ‌های نیابتی، نحوه عملکرد و حتا چگونگی طرز تفکر آنها را نیز تحت نظارت کامل خویش قرار داده و زمینه‌های تداوم حضور فعال نظامی و عملکردهای ماشین جنگی‌اش را توجیه نماید. در زمینه می‌توان اظهار داشت که ایالات متحده محتاج حضور کامل نظامی و سیاسی‌اش در سرزمین ما بوده و اینرا خوب می‌دانند که اگر پایشان را از افغانستان کوتاه نمایند، کشور ما در آینده، مناسبترین مکان برای پیشبرد اقتصاد چین و روسیه خواهد شد. بنابراین، قبل از آنکه کشور‌های اخیر الذکر به انجام کاری در زمینه مبادرت ورزند، ایالات متحده سبقت را از رقبایش ربوده، خودش دست بکار شده و در زمینه، حضور خویش را در اراضی کشور ما همچنان حفظ خواهد نمود که با این ستراتیژی، ایالات متحده چنین می‌پندارد که موفق به دورنگهداشتن چین از روسیه خواهد گردید.

گردانندگان پنتاگون و ناتو بمنظور توجیه حضور نظامیان‌شان در کشور ما، تحرکات گروه‌های مسلح مخالف را بهانه قرار داده و ادامه چنین حضور و تداوم موجودیت نظامیان‌شان را مهم و حیاتی جلوه می‌دهند. ایالات متحده برخلاف

تعهد قبلی اش مبنی بر فراخواندن نظامیان کشورش از افغانستان طی سال ۲۰۱۶، نه تنها به وعده فوق وفا نکرد، بلکه با شعله ورساختن آتش جنگ و ایجاد زمینه های عدم ثبات در بستر ناآرام کشور ما بویژه در شمال و جنوب، با تداوم بخشیدن موجودیت و حضورش، چنین حضوری را پررنگ نموده، شاخ و پنجه داده و گویا چنین وانمود ساخت که اگر قوت های جنگی و نظامیان خارجی از افغانستان فراخوانده شوند، آن کشور (افغانستان)، بار دیگر به لانه تروریست ها مبدل شده و معضلات و مشکلات وسیع و گسترده امنیتی و اقتصادی دامنگیر آن خواهد گردید.

بنابراین، اداره و اشنگتن به رهبری دونالد ترامپ، خواهان تداوم حضور نظامیان آن کشور در افغانستان می باشد. در این مقطع بحث کنونی و با در نظر داشت وضعیت موجوده فعلی این موضوع قابل تذکر پنداشته می شود که به مسأله مناسبات بین المللی منطوقی کشور ما بویژه با کشورهای آسیای مرکزی باید عطف توجه بعمل آید. در این مورد، بیش از همه، مناسبات وسیع و گسترده کشورهای نامبرده با افغانستان نه تنها به علت موجودیت فاکتورهای جغرافیایی (قزاقستان و قرغیزستان، اصلن با کشور ما مرز مشترک ندارند)، بلکه به عوامل و فاکتورهای قومی و نژادی نیز بستگی دارد. در مناطق مرزی کشور، تعداد بیشماری از هموطنان تاجیک، ترکمن و ازبک ما بود و باش دارند. گروه های قومی یادشده طی سال های پسین، از امکانات و از نقش نسبتن عمده ای در تعیین اداره رسمی دولت افغانستان برخوردار بودند که این مسأله موجب واکنش هموطنان پښتون ما گردید.

در این میان، روابط و مناسبات افغانستان و تاجیکستان را می توان از خوبترین ها و نزدیکترین مناسبات ها در منطقه محسوب نمود. اگر به جنبه منفی این مناسبات نگاه شود، در نخستین نظر، مسأله قاچاق مواد مخدر به کشور تاجیکستان به مشاهده می رسد که در نوع خود سبب تقویه مقامات فاسد موجود در دستگاه دولتی تاجیکستان می گردد، باید متذکر گردید که موارد قاچاق شده مواد مخدر از طریق تاجیکستان به سایر کشورهای آسیای مرکزی و بگونه عمده به کشور قرغیزستان انتقال داده می شود. همچنان نفوذ گروه های تشدد طلب و بنیادگرا به سرزمین و اراضی کشور اخیرالذکر مشکل دیگریست که رهبران و مسؤولان حاکمیت سیاسی و کلیه مقامات نظامی - امنیتی در تاجیکستان نیز با آن مواجه می باشند که چنین وضعیتی تحکیم مرزهای موجود با افغانستان را در اولویت های کاری و وظایف جدی آنها قرار داده است که بمثابه ضعیف ترین حلقه در امر قاچاق مواد مخدر به کشورهای آسیای مرکزی مبدل گردیده است. اگر از جهت مثبت و خوشبینانه به کلیت موضوع نگاه شود، از دید بسیاری ها، افغانستان بمثابه بازار مهم عرضه اشیای وارداتی کشور تاجیکستان محسوب می گردد، بویژه انتقال منابع انرژی آن کشور به افغانستان، قابل توجه می باشد.

دولت تاجیکستان در تعیین مشخصات سیاست خارجی اش، ملاحظات عملی در رابطه تعاملات با کشور ما را مطرح نمود. در ادامه طرح های ارائه شده و اما از جانب ازبکستان، بیشترین توجه به طرح های تدارکاتی در زمینه همکاری های اقتصادی با افغانستان، معطوف گردیده است. چنانچه طی سال ۱۳۸۹ کار ساخت و اعمار راه آهن حیرتان - مزار شریف را به پایان رسانید که در نوع خود، حمل و نقل کالا و اشیای مورد ضرورت را تسهیل می بخشد. اما حاکمیت سیاسی ازبکستان بگونه دوامداری در صدد انتقال مواد و کالای مورد نیاز توسط شرکت ها و مؤسسات متعلق به آن کشور بوده و در صدد دستیابی و لابی گری به نفع تأمین کنندگان آن کشور می باشد.

بگونه حداقل، کم از کم و بویژه زمانی که فعالیت ها و عملکرد کشورهای قزاقستان و ترکمنستان قادر به دورزدن شریان های حمل و نقل از طریق ازبکستان گردند، بگمان اغلب که در آینده های نزدیک، وضعیت متذکره متحول خواهد گردید. باین ارتباط، کشور ترکمنستان با فعال نگهداشتن سیاست اقتصادی اش در قبال کشور ما، تمایل آن کشور به افزایش انتقال گازش از طریق لوله "تاپی" به افغانستان عملن بمشاهده می رسد.

با وجود نبود مرز مشترک کشور ما با قزاقستان و قرغیزستان، اما کشورهای اخیرالذکر، علاقمند حل و فصل سیاسی قضایای کشور ما می باشند. بدین ترتیب، قزاقستان طی مدت زمان مدیدی بگونه فعال و ثمر بخشی در بخش های بشر دوستانه و اقتصادی به دفاع و پشتیبانی از کشور ما پرداخته و احیای عرصه های اجتماعی و اقتصادی زندگی جامعه افغانی را نیز جزء وظایف خویش قرار داده اند. از جمله مواردی که موجبات نگرانی و تشویش رهبری قزاقستان را سبب می

گردد، یکی هم امر مبارزه با قاچاق و انتقال مواد مخدر می باشد. رهبری آن کشور معتقد است که پس از خروج کامل قوت های ایالات متحده و ناتو از افغانستان، ممکن در زمینه حل و فصل صلح آمیز قضایای کشورما، سهم و نقش ارزنده ای ایفا نمایند. بدین ترتیب آنها معتقدند که ضرورت تغییر نمونه و مدل مبارزه با چالش های زمان ما، تغییر لهجه بکار گیری از شیوه ها و روش های نظامی - پولیسی و اقدامات عملی بمنظور در نطفه خاموش نمودن و برهم زدن و از میان برداشتن زمینه های پیدایش آنها در دستور روز قرار می گیرد. آنها معتقدند که ارائه کمک به افغان ها بگونه منحصر بفردی سبب خواهد گردید تا اصل پاسخگویی در قبال امنیت و ثبات جامعه خویش را متقبل گردیده و جامعه و کشورشان را از حالت تقابل و رویاروی های نظامی به محل و مکان انجام فعالیت ها و عملکردهای خلاقانه مبدل نمایند.

اما بخاطر باید داشت که از جمله معضلات و مصایبی که دولت قرغیزستان با آن مواجه بوده و با آن دست و گریبان می باشد، از جمله یکی هم فعال گردیدن روزافزون جنگجویان و قاچاق مواد مخدر به آن کشور بوده که از طرق مختلف به آن کشور انتقال داده می شود. مسیر اصلی و عمده قاچاق مواد مخدر به قرغیزستان، اراضی مربوط به قلمرو تاجیکستان محسوب می گردد. مطابق اظهارات مسئولان امنیتی آن کشور، گروه های بنیادگرا در مناطق و محلات جنوبی کشور از میان ازبک ها و قرغیز های جوان سر باز گیری نموده و با انجام و اجرای تعلیمات و فراگیری آموزش های جنگی به ایجاد تشدد و نا آرامی و انجام خرابکاری ها و انفجار و انتحار گسیل می گردند. اردوی قرغیزستان با نبود وسایط و وسایل کافی پیشرفته و مدرن، قادر به مبارزه و مقابله با فعالیت های روزافزون خرابکاران و جلوگیری بموقع از اقدامات جنگجویان و تشدد طلبان نمی باشند.

بنابراین، کشورهای آسیای مرکزی، بگونه منحصر بفردی علاقمند تأمین امنیت و ثبات وضعیت سیاسی در افغانستان می باشند تا با سهمگیری در امور اقتصادی و بازرگانی دوجانبه و چندجانبه بمنظور احیای اقتصاد کشور های شان، ایجاد تسهیلات ترانسپورتی و همچنان مستفید شدن از موقعیت ژئوپولیتیک کشورما، این امکان و فرصت به کشورهای آسیای مرکزی مهیا گردد تا در امر رشد و توسعه انتقال اموال تجارتي و مورد ضرورت طرفین و بویژه تأمین مناسبات اینچنینی با شرکای تجاری مهمی چون هند، پاکستان و ایران سهولت های فراوانی میسر گردد. درین عرصه می توان از ابتکارات جدید مطرح شده توسط رهبری دولت ازبکستان مبنی بر ایجاد گروه تماس "۳+۶" سازمان ملل و با سهمگیری کشور های همجوار افغانستان، فدراتیف روسیه، ایالات متحده و ناتو نامبرد. اساس طرح متذکره را قبل از همه، سهمگیری و نقش فعال و همه جانبه افغان ها در امر زدودن عوامل و پدیده ها پیدایش اوضاع نامطلوب کنونی و بر چیدن زمینه های مخاصمت و دشمنی و تبدیل کشور عزیز ما به میدان و عرصه رقابت های اقتصادی و تبادلات فرهنگی و تأمین و تداوم مرا و دات نیک متکی بر حسن تفاهم و مناسبات مسالمت آمیز با سایر کشورهای جهان تشکیل می دهد. موجودیت مشکلات و معضلات کنونی نباید مانع تلاش و بررسی راهای بیرون رفت از مشکل کنونی کشورما گردد، بلکه معضل کشورما باید در بستر نسبتن وسیعتر شرق نزدیک، شرق میانه و با در نظر داشت منافع و مصالح اجتماعی - اقتصادی سایر کشورهای همجوار در نظر گرفته شود.

با تغییر روش و اشکال حل و فصل صلح آمیز قضایای کشور، نباید این واقعیت را فراموش نمود که مشکل قضایای موجود، بمنابیه یک مجموعه واحد (اما نه جدا از فاکت ها، عوامل و فاکتور های موجود)، دارای ساختار پیچیده، مغلق و چند سطحی می باشد که کشورهای همجوار افغانستان، مانند چین، پاکستان، هند، ایران و جمهوری های آسیای مرکزی، بدون در نظر داشت درجات مختلف طرز نگاه و تفاوت دیدگاهها، باید در جهت هدف واحد یعنی بمنظور حل و فصل صلح آمیز قضایای کشورما به تهیه و تنظیم پلتفورم مشترک در عرصه های مربوطه از جمله در بخش های اجتماعی - اقتصادی دی مبارت و رزند.